

ועל הכלים שהיו בשפת הים — טהוריין⁽¹⁵⁷⁾.
[מקוואות פ"ה מ"ו].

ומוכיח רב נחמן: מאי לאו אדם דומיא דכלים? [האם אין טהרת האדם דומה לטהרת הכלים?] מה כלים דלא מיכווני שהרי אין להם דעת, אף אדם נמי לא בעי כוונה.

ודחי רבא: ממאי? דלמא ביושב האדם ומצפה — עסקינן — אימתי יתלש הגל ויטהר אותו, ובלאו הכי אינו טהור, וכלים דומיא דאדם הם, מה אדם דבר⁽¹⁵⁸⁾ כוונה, אף כלים נמי הם ברי כוונה דקא מכויין להו אדם היושב בצידם שיהיו טהורים.

שואל רבא על דבריו: וכי תימא [ואם תאמר], אם המשנה מדברת ביושב ומצפה לגל, מאי למימרא [מה היא מחדשת]?

השיב רבא: אף שפשוט הדבר שהטבילה כשרה מדאורייתא, מכל מקום היה מקום לפוסלה מדרבנן משני טעמים:

א. מהו דתימא, ליגזר משום שהגל דומה לחרדלית של גשמים שזה זרם גשמים היורד מההר, והטבילה פסולה בו מדאורייתא, לפי שמי הגשמים אינם מטהרים אלא כשהם מכונסים⁽¹⁵⁹⁾, ואף שגלי הים נדונים כמעין והם מטהרים בזוחלים, יש לחוש שידמו אותם לחרדלית ויכשירו את החרדלית.

שהוא. [ביאור הגר"א יור"ד סימן ר"א ס"ק ו'].

157. הרשב"א סובר, שבטבילה צריך להיות כח גברא כמו בשחיטה, והרשב"א מביא ראיה ממה שהגמרא אומרת שאשה שנפלה לנהר — טהורה לפי רב, שבכהאי גוונא הוי כח גברא, וכשר אף לענין שחיטה. [עיין הערה 136].

והרא"ה חלק עליו, ולדעתו — דין כח גברא לא אמור בטבילה.

לכאורה, יש להוכיח מהמשנה דגל שנתלש, שאין דין כח גברא בטבילה.

בספר בדי השלחן עמד על נקודה זו. [סימן קצ"ח ס' מ"ח בביאורים ד"ה כגון].

158. העתקנו את לשון הגמרא כפי גירסת רש"י "דבר כוונה" ולא כהגירסא הכתובה בספרים שלנו "דבעינן כוונה".

נראה, שרש"י לא גרס "דבעינן כוונה" מפני שלפי גירסא זו משמע שהמשנה באה ללמד שצריך כוונה בטבילה, ובאמת המשנה לא באה ללמד דין זה אף שהוא אמת לפי דברי הגמרא עתה, וכמו שכתבו תוספות בד"ה וכי תימא.

159. רש"י אומר, שחרדלית של גשמים פסולה משום שנצוק וקטפרס אינו חיבור, וכיון שהמים הזורמים לא נחשבים כמחוברים — אין זו טבילה במקוה שיש בו ארבעים סאה.

תוספות דחו את פירוש רש"י בטענה שלא צריך להגיע לזה, אלא הדבר פשוט שמי גשמים לא מטהרים בזוחלים! [תוס' ד"ה גזירה].

תוספות במסכת חגיגה אומרים שבכמה פירושים של רש"י כתוב שהפסול הוא משום זוחלים. [י"ט ע"א תוד"ה נגזור].

ובאמת נמצא כן ברש"י במסכת חגיגה [י"ט ע"א ד"ה חרדלית].

הלב אריה מיישב את רש"י, שלפעמים אין החרדלית נפסלת משום זוחלים, כגון שהמים זורמים ובסופם הם מתנקזים למקוה, וכיון שבסופם הם באים למקוה אינם נפסלים משום זוחלים, אבל הם נפסלים מפני שאין בהם ארבעים סאה שקטפרס אינו חיבור.

ועיין קה"י טהרות סימן נ"ב ד"ה ועפ"י דברי הגר"א.

לפי שאין מטבילין באויר אלא במחובר לקרקע(162).

והדרין לסוגין והוינן: אלא, טבילה לצורך חולין דלא בעי כוונה מיהא מנלן?

ומשנינן: דתנן: פירות שנפלו לתוך אמת המים שהיא כשרה לטבילת ידים(163), ופשט — מי שידיה מטמאות — את ידיו ונטלן ומתוך כך הטביל את הידים — ידיו מטהרות אף שלא התכוין להטבילם(164), ופירות אלו לא הוכשרו לקבל טומאה מפני שלא נפלו למים מרצונו, ואינן בכלל הכתוב בתורה "כי יותן" שמשמעו שהמים יהיו על

ב. אי נמי, כיון שאף מדאורייתא(160) לא כל הגל כשר לטבילה, אלא רק החלק שמגיע לארץ ומחובר אליה ולא החלק שנמצא באויר, ליגזר ראשון שלו שהגיעו לארץ אטו כפיין שלו שנמצאים באויר עדיין ודומים לכיפה, שמא יזרוק לשם כלים.

קא משמע לן דלא גזרינן גזירות אלו.

והוינן: ומנא תימרא דלא מטבילין בכיפין? [ומנין תדע שאין מטבילים בכיפיים?]

ומייתנין מתניתין: דתנן(161): מטבילין בראשין של גל, ואין מטבילין בכיפין שלו,

נחלקו ראשונים בשיעור המים לענין טבילת ידים.

לדעת הרמב"ם, צריך שיהיה במים ארבעים סאה. [פי"א מהלכות מקואות ה"א]. ולדעת רבינו יונה, אפשר לטבול ידים במקוה שיש בו רביעית, שמדאורייתא מקוה זו כשרה לטבילת כלים, וחכמים בטלו דין זה בכלים, והם אמרו שלגבי ידים שטומאתם מדרבנן, אפשר לטבול ברביעית. [ברכות מ"א ע"א מדפי הרי"ף ד"ה ונראה למורי].

164. הדין הוא, שידיים הם שניות לטומאה ומטמאות תרומה ולא מטמאות חולין.

נשאלת השאלה, לענין מה המשנה אומרת שהידיים טהורות, הלוא לענין תרומה — צריך כוונה להטהר גם לפי רב, וכמו שמוכח מהמשנה בחגיגה, ולענין חולין אין הידיים טמאות?

התשובה הפשוטה היא, שמדובר כאן לגבי חיוב נטילת ידים של האוכל פת חולין.

אמנם הרשב"א מוכיח מגמרא ותוספתא שהנוטל ידיו לסעודה — צריך לכוין לנטילה.

ואומר הרשב"א, שמדובר כאן בנטילת ידים לחולין שנעשו על טהרת תרומה, שדינם כתרומה

160. תוספות אומרים, שמדאורייתא אין מטבילים בכיפיים. [תוד"ה דתנן].

והכסף משנה אומר בדעת הרמב"ם שאין מטבילים בכיפין מדרבנן. [פ"ט מהלכות מקואות הי"ח].

161. יש גורסים כאן "דתניא" מפני שאין משנה שנשנית בלשון זה בשום מקום, אמנם התוספות גרסו "דתנן". ועיין רש"ש על תוס' ד"ה דתנן.

162. ז"ל רש"י "שלא אמרה תורה מקוה של אויר לטבילה" [חגיגה י"ט ע"א ד"ה שאין מטבילים].

וכתב הכסף משנה, שהתורה אמרה "אך מעין ובור מקוה מים" ואין דרכם של אלו להיות באויר.

והרמב"ם כתב, שאין טובלים באויר מקל וחומר מזוחלים. [פ"ט ממקואות הי"ח]. ועיין שם בכסף משנה.

163. הדין הוא, שאפשר לטהר את הידים מטומאתם על ידי טבילה במקוה.

הפירות לרצון האדם.

ממשיכה המשנה: **ואם הכניס** (165) את ידיו למים **בשביל שיודחו ידיו** ויטהרו, בודאי שהמתכוין לטהר ידיו — **ידיו טהורות** (166), **ופירות ב"כי יותן** (167) מאחר שבסופו של דבר נוח לו שנפלו הפירות למים, מפני שבסיבתם נתקיים רצונו לטהר את ידיו (168).

ממשנה זו מוכח שהידים נטהרות בלי כוונה לטהר אותם, והוא הדין שהטבילה מטהרת ללא כוונה כדעת רב.

הגמרא לא מקשה על רבי יוחנן ממשנה זו, מפני שטומאת ידים היא מדרבנן, ולדעת רבי יוחנן יש לומר שחכמים הקלו בה (169).

איתיביה רבא לרב נחמן ממשנה על רב:

לגבי קבלת טומאה, ואין צריך כוונה להטהר בשבילם. [תורת הבית בית ו' שער ד'] והרא"ה בבדק הבית חולק על הרשב"א וסובר שנטילת ידים לסעודה לא צריכה כוונה. ולדעת הגר"א העיקר כהרא"ה. [ביאור הגר"א או"ח סימן קנ"ח ס"ז].

מאחר שנתכוין, ויוצא מהמשנה שלא רק בטבילה צריך כוונה לתרומה, אלא אף לענין טבילת ידים צריך כוונה להטהר לתרומה. [טורי אבן חגיגה י"ט ע"א]. אמנם מלשון רש"י שכתב כאן "כל שכן שנתכוין" לא משמע כפירושו.

165. הרשב"א מביא בשם בעלי התוספות, שיש לדקדק מלשון המשנה "ופשט מי שידי טמאות" שלא מדובר כאן בבעל הפירות, ומוכח מכאן שבשביל שהפירות יוכשרו אין צריך שיהיה ניחא ליה לבעלים דוקא.

167. הפירות מוכשרים רק כשהם יוצאים מהמים, אבל מים מחוברים לא מכשירים. [תוד"ה ופירות].

ולדעת הרמב"ם — אין הפירות מוכשרים לקבל טומאה רק אם נוח לבעליהם במים, ולא כשנוח לאדם אחר. [פ"ב מטומאת אוכלין ה"א].

168. ז"ל רש"י "דאחשבה להך נפילת פירות ליטול ידיו בהגבהתן, והוה ליה משקה שסופו לרצון".

בפשטות יש לומר, שהרמב"ם מפרש את המשנה שהבעלים פשטו את ידיהם לאמת המים. אמנם לדעת הגר"א, אף שאין אדם מכשיר דבר שאינו שלו, אם עשה מעשה ונתן מים על הפירות הוא מכשירם. [אליה רבה מכשירים פ"ה מ"א].

והטורי אבן במסכת חגיגה הקשה, הלוא לא היה צריך לנפילת הפירות בשביל להטביל את ידיו, ואף ללא נפילתם יכול היה לטבול אותם! [טורי אבן י"ט ע"א].

לפי דעתו, אפשר שאף הרמב"ם מודה שמדובר באדם אחר שפשט את ידיו למים והוא מכשיר את הפירות מפני שעשה מעשה.

והרמב"ם מפרש, שהפירות מוכשרים על ידי המים שעל הידים. שהם נתלשו ברצון שהרי רוצה לטהר את ידיו והרי הם מכשירים. [פ"ב מהלכות טומאת אוכלים ה"י].

ועיין גם במשנה אחרונה על המשנה במסכת מכשירים, ובחזו"א מכשירים סימן ד' אות ז'.

169. כך כתבו תוספות בד"ה הוא סבר.

166. הטורי אבן מפרש, שברישא המשנה אומרת שידי טהורות לחולין אף שלא נתכוין, ובסיפא המשנה אומרת שידי טהורות אף לענין תרומה

כתב הרדב"ז, שלדעת הסוברים שטבילת כלים הנקחים מעכו"ם היא מדרבנן, אם הכלים נטבלו בלי כוונה — אין צריך לטובלם שנית

הוא סבר, דהווי קא מדחי ליה [רבא סבר שרב נחמן דוחה אותן] ומתריך בדוחק את דברי רב, נפק דק ואשכח [רב נחמן דקדק ומצא ברייתא כדבריו], דתניא: טבל ולא הוחזק — מותר לחולין ואסור למעשר.

אמר ליה אביי לרב יוסף: לימא תיהוי תיובתא דרבי יוחנן מהא ברייתא שאומרת שלחולין לא צריך כוונה?

אמר ליה רב יוסף: באמת ברייתא זו מוכיחה כדעת רב, אבל נחלקו תנאים במחלוקת רב ורבי יוחנן, ורבי יוחנן הוא דאמר כרבי יונתן בן יוסף הדורש מהמקרא שטבילה צריכה כוונה.

בפרשת נגעי בגדים כתוב בתורה, שאם הכהן רואה אחרי הסגר ראשון שהנגע לא פשה, הוא מצוה לכבס את הבגד ומסגירו שבעה ימים נוספים. כיבוס זה אינו טבילה אלא ליבון.

נאמר בתורה אחר כך, "והבגד או השתי או הערב או כל כלי עור אשר תכבס וסר מהם הנגע וכבס שנית וטהר" [ויקרא י"ג נ"ח] הכיבוס השני הוא טבילה⁽¹⁷¹⁾, ורבי יונתן דורש מפסוק זה שהטבילה צריכה כוונה.

טבל אדם לחולין, והוחזק לחולין [נתכוין להעמיד גופו בחזקת טהור לחולין] — אסור אותו אדם לאכול מעשר שני בירושלים, כי חז"ל החמירו בטהרתו של האוכל דבר קדוש, שיהיה צריך לכוין בטבילה לשם אכילתו [חגיגה י"ח ב].

ומקשה רבא: משמע מהמשנה שאם לא יכוין אדם לטבילה כלל — לא יהיה טהור אף לחולין, שהמשנה אומרת טבל לחולין הוחזק לחולין" הוחזק — אין, לא הוחזק — לא טהור הוא אף לחולין!

ומתריך רב נחמן: הכי קאמר התנא: אף על פי שהוחזק לחולין בכל זאת אסור למעשר וכל שכן אם לא התכוין כלל שאסור במעשר, אבל לענין חולין הוא טהור אף כשלא התכוין כלל.

איתביה רבא מהסיפא של משנה זו: טבל ולא הוחזק — כאילו לא טבל. מאי לאו [האם אין הפירוש הוא] כאילו לא טבל כלל ואף לחולין אינו טהור!

ומשני רב נחמן: לא, כאילו לא טבל למעשר, אבל טבל לחולין, שהמשנה שם מלמדת מעלות שיש בטהרה לענין מעשר ותרומה וקדשים⁽¹⁷⁰⁾.

תוספות אומרים, שהיה מקום לומר, שמי שנתכוין לחולין גרוע יותר לענין מעשר, שמי שטבל לשם חולין עקר דעתו ממעשר, והטובל סתם לא עקר דעתו ממעשר. [חגיגה י"ט ע"א תוד"ה לא בתירוצם השני].

171. אונקלוס תרגם בכיבוס שענינו ליבון "יתחור", ובכבוס שענינו טבילה תרגם אונקלוס "ויצטבע" כמו בכל מקום שכתוב בתורה כבוס

אפילו לפי רבי יוחנן, כי בחיוב דרבנן אף רבי יוחנן מודה שאין צריך כוונה. [שו"ת רדב"ז ח"א סימן לד"].

ועיין עוד בענין זה בהערה 172.

170. יש להבין, מה מחדשת המשנה לפי רב נחמן, הלוא כבר ברישא של המשנה כתוב שהטובל לחולין — לא נטהר לגבי מעשר, וכל שכן כשלא נתכוין כלל!

שהמשנה סוברת ששחיטה לא צריכה כוונה, הוא הדין לטבילה, ששניהם מעשים מתירים הם, השחיטה מתירה את הבשר לאכילה והטבילה מתירה את האשה לבעלה!

ומתריצין: בשחיטה, אפילו רבי יונתן בן יוסף מודה לרבי נתן שהיא לא צריכה כוונה, ואף שיש לדמות שחיטה לטבילה, מכל מקום מדגלי רהמנא שהמתעסק בקדשים ושוחטם שלא בכוונה שהקרבן פסול, דכתיב בקדשים "לרצונכם תזבחו" (173) דמשמע שתהיה השחיטה מדעת, מכלל דחולין לא בעינן כוונה שאם היה צריך בשחיטת חולין כוונה, לא היתה התורה צריכה ללמד על קדשים.

והוינן: ורבנן דרבי נתן מה יענו על כך, הלוא מוכח מקדשים שבחולין לא צריך כוונה?

ומשנינן: לרבנן, נהי דלא בעינן כוונה לזביחה ולהתיר בשחיטה זו כמו בקדשים, לחתיכה של סימנים (174) בעינן כוונה.

אמר רבא: בהא זכנהו [בזה נצחן] רבי נתן לרבנן במלחמה של תורה: מי כתיב [האם כתוב] וחתכת שמשון זה אפשר להבין

דתניא: רבי יונתן בן יוסף אומר: לא היה צריך להיות כתוב אלא "וכובס", מה תלמוד לומר [מה למדנו] מהמילה "שנית" והלוא ידוע שזה כבוס שני? אלא מקיש הכתוב תכבוסת שניה לתכבוסת ראשונה ומדמה אותם לדין זה, מה תכבוסת ראשונה היא לדעת ומצווי הכהן, אף תכבוסת שניה צריכה להיות לדעת המטביל ואם הבגד נפל מעצמו למים לא עלתה לו טבילה (172). אי יעלה על דעתך לומר: מה להלן בתכבוסת הראשונה בעינן דעת כהן, אף כאן בתכבוסת שניה בעינן דעת כהן ולא מספיק דעת המטביל, תלמוד לומר "וכבס שנית וטהר" מלמד שהבגד נטהר מכל מקום ולא על ידי דעת כהן.

מתקיף לה רב שימי בר אשי: ומי אמר רבי יוחנן הכי שההלכה כרבי יונתן בן יוסף, והאמר רבי יוחנן: הלכה כסתם משנה, ותנן: נפלה סכין ושחטה אף על פי ששחטה בדרכה — פסולה.

והוינן בה: טעמא דנפלה, הא הפילה הוא — כשרה, ואף על גב דלא מיכוין?

ואמרינן: מאן תנא דלא בעי כוונה לשחיטה? ואמר רבא: רבי נתן היא, וכיון

וענינו טבילה. [רש"י בחומש ויקרא י"ג נ"ח ד"ה וכבס שנית].

172. כתב התרומת הדשן, שאף לפי דרשה זו, יש מקום לומר, שיש חילוק בין טבילת כלים לטהרם לבין טבילת כלים הנקחים מעכו"ם שאינם אוסרים או מטמאים מה שבתוכם קודם טבילה, ואין צריך טבילה אלא מגזירת הכתוב, ולא מצאנו בהם שצריך כוונה בטבילתם. ועיין ש"ך יו"ד סימן ק"כ ס"ק כ"ח.

ועיין בהערה 169.

173. גמרא לעיל י"ג ע"א.

ועיין שם בתוד"ה מנין, ועיין בשו"ת אחיעזר ח"ב סימן ד'.

174. תוספות אומרים, שחרש שוטה וקטן מתכוונים לחתיכת בשר בעלמא ולא לחתיכת סימנים, ולכן שחיטתם פסולה לפי רבנן. [תוד"ה נהי].

ודחינן: בזה לא אמר רבי יוחנן שהיא אסורה, שכן **כוונה דחברתה כוונה מעלייתא** היא שהרי בטהרת הכלים מתכוין המטביל, ומשם לומדים שטבילה צריכה כוונה (176)!

ועוד דחינן: בזה לא אמר רב שאסורה לאכול בתרומה, אלא **בתרומה נמי אכלה**.

ומייתינן מתניתין: **דתנן: החרשת והשוטה והסומא (177) ושנטרפה דעתה ואין הן יכולות להטהר מטומאת נידתן בעצמן, אם יש להן פקחות שיעשו את הבדיקות הנצרכות ויטבילו אותן, הרי הם מתקנות אותן, ואוכלות בתרומה (178)**. [נדה י"ג ב.].

שצריך כוונה לחתיכה, הלוא "זובחת" **כתיב, אי בעינן כוונה לחתיכה מפני שמשמע מלשון הפסוק שצריך להתכוין לפעולה הנאמרת בו, אפילו לזביחה נמי ליבעי כוונה, שהרי זביחה כתובה בפסוק, אי לא בעינן כוונה לזביחה, כי אין משמע שצריך לעשות זביחה בכוונה, לחתיכה נמי לא ליבעי, שהרי אין משמע שהפעולה הנאמרת בפסוק תעשה בכוונה (175)!**

והדרין לעיקר סוגין ומבררין: **היכי דמי [באיזה מקרה] נחלקו רב ורבי יוחנן לגבי נדה שנאנסה וטבילה?**

ואמרינן: **אילימא דאנסה אותה חברתה ואטבילה כדי לטהרה ולהתירה לבעלה?**

לומר שדוקא כשהמטביל מתכוין זה מועיל, כי מצאנו בסוגיא שאף היושב בצד הכלים ומתכוין שיטהרו — מועילה כוונתו. [שו"ת מהר"ח או"ז סימן לה].

אמנם אין ההלכה כן. [עיי' באו"ח סימן ת"ס ס' א ובמ"ב שם ס"ק ג' ובשעה"צ אות ד']. והחתם סופר כתב, שהדין הזה שמועילה כוונת אדם אחר הוא דין מיוחד בטבילה. [כאן בחידושו].

177. הגמרא במסכת נדה אומרת, שיש להשמיט מהמשנה את הסומא, מפני שהיא יכולה לבדוק את עצמה ולהראות לחברתה ולטבול. [נדה י"ג ב.].

178. הראש יוסף הקשה, מה הראיה משוטה שאין לה דעת ומועיל דעת המטבילות אותה, לאשה ברת דעת שאפשר שרצונה שלא לטבול מוציא מדעת המטבילות אותה! ונשאר בצריך עיין.

175. יוצא מהסוגיא, שלפי רבי נתן דקיימא לן כוותיה ששחיטה לא צריכה כוונה כלל, יש מחלוקת בין רב לרבי יוחנן על המקור לכך, לפי רבי יוחנן — הסובר שטבילה צריכה כוונה — לומדים מקדשים ששחיטה לא צריכה כוונה, ולפי רב אין צריך ללמוד מקדשים, אלא שלא משמע משום מקום שצריך כוונה בשחיטה.

ואומר האחיעזר, שיש נפקא מינה לדינא בדיני שחיטה בין רב לרבי יוחנן, לפי רבי יוחנן — אף שאנו לומדים מקדשים שלא צריך כוונה בשחיטה, אין ללמוד משם על המתכוין במפורש שלא תתיר השחיטה, ובמקרה זה — שחיטתו פסולה כמו שכתב מהרש"ל. [עיי' בהערה 140] אבל לפי רב אין כל ענין של כוונה בשחיטה ואף אם מתכוין שלא להתיר — שחיטתו כשרה. [שו"ת אחיעזר ח"ב סוף סימן ד'].]

176. בשו"ת מהר"ח אור זרוע למד מכאן, שהאופה מצה ולא התכוין לשמה, ועמד אחר על גביו והתכוין לשמה — המצה כשרה, כמו שמועיל כוונת אשה אחרת לטהרת הנדה, ואין

אמר רב פפא: מחלוקת רב ורבי יוחנן היא, שלדעת רב יש לדמות טבילה לשחיטה, ולכן **לרבי נתן** שמכשיר את השחיטה במפיל סכין, בטבילה הוא מתיר אפילו באופן **שנפלה מן הגשר** לנהר. (179) **ולרבנן**, שמכשירים בשחיטה רק באופן שהיתה כוונה לחתוך, גם בטבילה הם מתירים רק באופן **שירדה להקר** ולא לשם טהרה. (180) ורבי יוחנן לא מטהר אלא כשהיתה כוונה להטהר.

הגמרא מביאה דין מדיני פרה אדומה הקשור במחלוקת רבי נתן ורבנן.

אמר רבא: שחט פרה אדומה, ושחט בהמה אחרת של חולין עמה במעשה אחד — **לדברי הכל** הפרה פסולה משום שפרה אדומה נפסלת בעשיית מלאכה אחרת עמה, שכן יש בדבר משום היסח הדעת הפוסל בפרה. ושחיטת הבהמה של חולין כשרה אף לרבנן, שהרי שחטה בכוונה.

נשחטה בהמה אחרת עמה שלא בכוונה — לא נפסלה הפרה משום עשיית מלאכה, שהרי לא נתכוין לשחוט אחרת ואין כאן היסח הדעת, אמנם **לרבי נתן** — הפרה פסולה והבהמה כשרה, הבהמה כשרה מפני שבשחיטת חולין לא צריך כוונה לפי דעתו, והפרה פסולה משום פסול שחיטת שתי בהמות כאחת, שבפרה אדומה נאמר בתורה "ושחט אותה" [במדבר י"ט ג'] ודרשינן "אותה" ולא אותה וחברתה.

לרבנן — פרה כשרה, בהמה פסולה, הבהמה פסולה שהרי לא נשחטה בכוונה, ולפיכך אין בפרה כל פסול, אין היא נפסלת משום עשיית מלאכה, שהרי לא נתכוין לשחוט בהמה אחרת ואין היסח הדעת, ואין היא נפסלת משום שחיטת שתי בהמות כאחת כיון ששחיטת הבהמה — פסולה היא.

ומקשינן: **פשיטא**, איזה דין משמיע רבא,

179. הרמב"ם פסק שאשה שנפלה למים — טהורה. [פ"א מהלכות מקואות ה"ח].

האמרי בינה אומר, שמדובר דוקא באשה שהלכה והחליקה ונפלה למים, אבל אם הרוח הפילה אותה אינה נטהרת מפני שחסר בטבילה כח גברא.

האמרי בינה מוכיח מדברי הרשב"א בתורת הבית שצריך בטבילה כח גברא, ותמה על שלא נזכר בפוסקים שאם הפילה הרוח לא עלתה לה טבילה. [אמרי בינה דיני שחיטה סימן ז' ד"ה ודע].

אמנם הרא"ה בבדק הבית חלק על הרשב"א, ולדעתו אין צריך כח גברא בטבילה [ש"א ב"א דף י"א ע"א] והגרא"א ביו"ד סימן ג' ס"ק ה' הכריע כהרא"ה.

ועיין עוד בהערה 157.

180. רש"י בד"ה כשירדה להקר כתב "ולא לטבול ונפלה כולה לתוך המים".

משמע מפירושו שלא היה לאשה כוונה להכניס את כל גופה למים.

אמנם נראה שאין כוונת רש"י לומר, שאם התכוונה להכניס כל גופה למים מודה רבי יוחנן שהיא טהורה אף שלא נתכוונה להטהר. אלא כוונת רש"י לומר שלדעת רב אליבא דרבנן אף אם לא התכוונה לטבול את כל גופה במים, הרי זו כוונה מספיקה כיון שהתכוונה להכנס למים.

ומכאן משמע, שלפי רבנן אף כשנתכוין לחתוך מיעוט סימנים וחתך את רובם, כוונתו מועילה. ועיין ברש"ש.